

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5444-24

meddelad i Stockholm den 4 april 2025

KLAGANDE

AA

Ombud och offentligt biträde: Advokat Madeleine Onnela
Advokatbyrån Onnela AB
Pressargatan 12
632 29 Eskilstuna

MOTPARTER

1. Individ- och familjenämnden i Västerås kommun
721 87 Västerås

2. BB

Ställföreträdare och offentligt biträde: Jurist Rasmus Rudolfsson
Safira Juristbyrå
Hans von Kantzows Väg 50
734 40 Hallstahammar

3. CC

Offentligt biträde: Biträdande jurist Fredrik Ingman
Advokatbyrån Joseph Christenson AB
Hilledalsgatan 2
417 05 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms beslut den 18 september 2024 i mål nr 5652-24

SAKEN

Avvisad talan

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens avgörande förutom i den del som avser sekretess och visar målet åter till kammarrätten för ny handläggning.

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer vad kammarrätten har beslutat om sekretess.

Högsta förvaltningsdomstolen bestämmer att ersättning ska betalas till Madeleine Onnela som offentligt biträde med, rätt räknat, 1 914 kr (inklusive mervärdesskatt) för arbete.

Högsta förvaltningsdomstolen bestämmer att ersättning ska betalas till Rasmus Rudolfsson som offentligt biträde med, rätt räknat, 2 871 kr (inklusive mervärdesskatt) för arbete.

BAKGRUND

1. Om en vårdnadshavare för ett barn under 18 år beviljas skyddat boende får förvaltningsrätten, efter ansökan av socialnämnden, bevilja även barnet en sådan insats för placering tillsammans med vårdnadshavaren om det finns en risk för att barnets säkerhet äventyras eller hälsa skadas och vårdnadshavaren samtycker till insatsen, se 3 kap. 1–3 §§ lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende.
2. Individ- och familjenämnden i Västerås kommun ansökte om att barnet BB skulle beviljas insats i form av skyddat boende med placering tillsammans med modern AA som samtyckte till insatsen. Förvaltningsrätten i Uppsala, som ansåg att förutsättningarna för en sådan insats inte var uppfyllda, avslog ansökan.
3. AA överklagade till Kammarrätten i Stockholm som avvisade överklagandet eftersom hon inte ansågs ha rätt att överklaga förvaltningsrättens beslut att avslå nämndens ansökan.

YRKANDEN M.M.

4. AA yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska återförvisa målet till kammarrätten för vidare handläggning och anför följande. Lagstiftningen om placering av barn i skyddat boende har till syfte att skyddsplacera barn hos den ena vårdnadshavaren, som är våldsutsatt. Det finns därför skäl för att den förälder som har fått ett skyddsbeslut ska kunna överklaga ett beslut om att barnet inte placeras hos denne i det skyddade boendet.
5. *Individ- och familjenämnden i Västerås kommun* anför att ett beslut om avslag på en ansökan om ett barns skyddsplacering hos en förälder i flera praktiska hänseenden påverkar även föräldern, bl.a. genom att det kan leda till att föräldern väljer att avbryta sin egen skyddsplacering.
6. *BB:s ställföreträdare och offentliga biträde* anser att överklagandet ska bifallas.
7. CC, som också är vårdnadshavare för BB, har inte yttrat sig i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Frågan i Högsta förvaltningsdomstolen**

8. Frågan är om en vårdnadshavare får överklaga ett avgörande av en förvaltningsrätt som innebär att en socialnämnds ansökan om skyddat boende enligt lagen om placering av barn i skyddat boende avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

9. Det saknas bestämmelser i lagen om placering av barn i skyddat boende om vem som får överklaga ett avgörande av förvaltningsrätten. Det innebär att klagorätten ska bedömas utifrån förutsättningarna i den allmänna bestämmelsen i 33 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291). Enligt den bestämmelsen får ett beslut överklagas av den som det angår, om det gått honom eller henne emot.
10. Det förhållandet att AA hade ställning som part i förvaltningsrättens mål innebär att förvaltningsrättens avgörande angick henne. Förvaltningsrätten avslog nämndens ansökan. Eftersom AA ansåg att den borde ha bifallits har förvaltningsrättens avgörande gått henne emot.

11. AA hade således rätt att överklaga förvaltningsrättens dom och kammarrätten borde inte ha avvisat hennes överklagande. Kammarrättens beslut ska därför upphävas och målet visas åter till kammarrätten för ny handläggning.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Inga-Lill Askersjö, Ulrik von Essen och Mikael Westberg.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Sara Öhlund.